

ПИСМЕНИ ОТГОВОРИ

**на рецензиите и становищата по конкурса за заемане
на академичната длъжност „професор“ по 2.2. История и археология“
(архивистика и документалистика), ДВ № 59 от 4.08.2015 г.
от кандидата доц. д-р Анна Костадинова Кочанкова**

НА ОСНОВАНИЕ чл. 6 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“

Уважаеми членове на научното жури,

Позволете ми най-напред да изложа основанията си за развитие в по-висока академична длъжност според изискванията и условията на ЗРАСРБ и *Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“*.

- Академичната длъжност „доцент“ заемам от 9 години.
- Академичният ми стаж на основен трудов договор в Историческия факултет на Софийския университет е 35 години.
- Образователните и научните ми квалификации са придобивани само в областта на конкурса – професионално направление 2.2. История и археология.
- Придобила съм две научни квалификации по професионалното направление и научната област на конкурса - научна степен „доктор“ по История на България (1993 г.), научно звание „доцент“ (2006) по 05.03.21 Архивистика, документалистика и палеография (Български институции – устройствена практика и документално наследство).

Научната ми продукция по предварителните условия на конкурса има следните количествени показатели: 3 депозирани книги - две монографии и един документален сборник, а освен това 14 студии и статии. Основният труд, представен за участие в конкурса е монография, разработена на конкурсни начала по научно-изследователски проект на Софийския университет за развитие на изследователския капацитет на академичния състав. Документалният сборник също представлява публикуван резултат по научно-изследователски проект по фонд „Научни изследвания“ на СУ „Св. Кл. Охридски“ със студенти от магистърската степен на специалност „Архивистика и документалистика“. Забелязани са 22 цитирания, 3 отбелязвания в библиографски издания и 32 индексирани публикации.

А. Учебна дейност

Преподавателският ми опит включва семинарни занятия, лекционни курсове и занимания на студенти в практическа среда по *широк спектър от специализирани дисциплини от областта на настоящия конкурс*. Осигурявам занимания на студенти от специалност „Архивистика и документалистика“ в практическа среда. Като

дългогодишен щатен преподавател в Историческия факултет съм ангажирана в работа със студентите – изготвяне и провеждане на контролни тестове, ръководство на курсови работи, ръководство, рецензиране и оценяване на дипломни работи.

Като преподавател на основен трудов договор в Историческия факултет участвам в периодичното актуализиране и обновяване на учебната документация по профилиращите дисциплини в специализацията по „Архивистика“, а след това и в специалност „Архивистика и документалистика“, в обсъждането и развитието на учебния план на специалността.

Авторските ми лекционни курсове по дисциплини от областта на конкурса са над десет. В периода след хабилитацията си през 2006 г. съм разработила 6 нови авторски лекционни курса - 5 в двете образователно-квалификационни степени на специалност „Архивистика и документалистика“ и една за обучение на докторанти от хуманитарните факултети на Историческия факултет (проект на Философския факултет с фонд „Научни изследвания“).

За пръв път в България висше образование по Архивистика и документалистика се провежда в Историческия факултет на Софийския университет. *Разработването на лекционните ми курсове е изисквало висока професионална подготовка, която включва призната по съответния ред компетентност по две научни специалности.*

Дълги години осигурявам на студентите от специалност „Архивистика и документалистика“ *занимания в практическа среда* извън Софийския университет – чрез задължителна учебна практика, в рамките на семинарите към лекционните ми курсове и ръководените от мен научно-изследователски проекти¹.

Като ежегоден участник в годишните конференции и кръгли маси на специалност „Архивистика и документалистика“, утвърдили се като национален форум по проблемите на архивното образование *споделям преподавателски опит и осъществявам широка консултация на колеги.*

Хабилитационният ми труд „Български институции: устройствена практика и документално наследство...“ се използва с учебна цел в специалност „Архивистика и документалистика“ в Софийския университет, а и в други университети в България.

Сборникът „Еврейският въпрос...“ също се използва в профилиращото обучение по архивистика и документалистика.

С учебни цели в специалност „Архивистика и документалистика“ се използва и монографията „Българско документално наследство...“.

След хабилитацията си през 2006 г. съм осъществила научно ръководство на един успешно защитил докторант.

В ръководените от мен проекти по фонд „Научни изследвания“ на Софийския университет редовно участват докторанти и студенти от специалност „Архивистика и

¹ Най-напред чрез предвидената в учебния план за ОКС „бакалавър“ практика в системата на държавните архиви, както и чрез провеждане на учебни семинари в БИА-НБКМ. Занимания в практическа среда осигурявам и на докторантите и студентите магистри на специалността, включени от ръководените от мен изследователски проекти.

документалистика“. Тези проекти са изцяло съобразени със спецификата на специалността.

Б. Научно-изследователска дейност

В научната област на конкурса съм осъществила ръководство на два проекта по Фонд „Научни изследвания“ с участието на докторанти и студенти от специалност „Архивистика и документалистика“. Участвам в авторитетни международни форуми, посветени на проблемите на съвременните архиви и архивистика. Ежегоден участник съм в Националните конференции и кръгли маси на специалност „Архивистика и документалистика“, както и в специализирани форуми, организирани от други университети в страната.

Резултатите от моята изследователска работа намират приложение в практиката – а именно в преподаването и цялостния образователно-изследователски процес в специалност „Архивистика и документалистика“.

Участвам и в редица международни и национални конференции и научни форуми, популяризирайки резултатите от изследователската си работа в областта на настоящия конкурс.

Преди да пристъпя към отговорите си във връзка с рецензиите и становищата по настоящия конкурс ще изразя мнението си, че в тях липсва оценяване на научната ми продукция съгласно предварителните условия на настоящия конкурс и конкурсното състезание.

Отговор на рецензията на член кор. дин проф. Румяна Радкова

За мен е висока академична чест да бъда оценявана от авторитетен български учен като проф. Радкова! Благодаря на проф. Радкова за високата оценка, която тя е дала за моята изследователска работа, макар и да смятам, че тя не е оценена съобразно изискванията на конкурсното състезание. Няма оценка доколко засегнатата в научните ми трудове проблематика е значима за научното поле на настоящия конкурс.

1. За основния ми труд „Българско документално наследство...“

1. Проф. Радкова е посочила основни тематични кръгове и аспекти разработени в монографията. Няма оценка обаче дали отбелязаните от уважаемата рецензентка проблеми са важни и приложими в областта и на обявения конкурс.

2. Не приемам, че „Българско документално наследство...“ *включва разработвани в по-голямата си част в научната литература въпроси, а „доц. Кочанкова се стреми да ги систематизира и обогати с нови документални потвърждения и да даде своя трактовка, която отговаря на съвременните условия“.*

- Действително известен брой публикации се отнасят за традицията в областта на издирването и съхранението на архивни документи в периода до създаването на държавните архиви, и тук приносния характер на научните дирения до известна степен е ограничен. Затова на този проблем е отделено скромно място в уводната глава на монографията.

В същото време съществуващата традиция на придобиване и съхранение на документи от началото на 50-те г. на XX в. е силен фактор, който оказва влияние върху особеностите на националния архивен модел. В специализираната литература, създадена от свързани с държавните архиви изследователи и експерти проблемът има „позиционен“ характер и значение – той има неоспорими и важни професионални съображения, но също административни филтри, стереотипи и инерция. Ето това е новото в „Българско документално наследство...“ – *изследване* от друга позиция (не административната), при отчитане на историческото значение на други гледни точки, при събирането на още фактология от архивите, в светлината на историческата дистанция. Този по-широк поглед има място, засягайки една от важните теми на всяка общност – нейната памет.

Ето защо не споделям оценката на проф. Радкова за „систематизиране“ и „прибавяне на нови доказателства“ за известни неща.

Друга причина, поради което не споделям горната оценка е, че уважаемата рецензентка не е взела под внимание редица проблеми, които са формулирани и за пръв път изследвани документално в хронологическите рамки на монографията.

- В дългосрочен план връзката между потребителите на информация и развитието на архивната практика – един актуален въпрос за съвременните архивни институции.

- В дългосрочен план взаимодействието на архивната професия със сродни професии – важен проблем, периодично поставян на обсъждане от авторитетни професионални наддържавни организации.

- В дългосрочен план релацията между архивното законодателство и законодателството в сферата на културата. Проблемът засяга осъществяването на архивната функция и в монографията са въведени и анализирани много данни по този въпрос.

- В дългосрочен план въздействието на други обществени фактори върху насоките на дейност на държавните архиви – управленските възгледи, историческата пропаганда, развитието на политиките за информиране и т.н.

Убедено не споделям коментирания бележка на проф. Радкова и защото тези проблеми са актуални, адекватни на редица тенденции, намерили са място в работата на Международния съвет на архивите, имат важна роля за осъществяване на архивната функция. Следователно имат обществено значение и са важни в областта на настоящия конкурс.

Полагам усилия по-подробно да аргументирам несъгласието си с тази оценка, поради това, че тя е важна в конкурсното състезание. Моля уважаемата рецензентка да прецени основателността на моите аргументи, тъй като те се отнасят към оценяването на оригиналността на представената монография. Същевременно те имат отношение и

към значимостта на разработената в монографията проблематика за научната област на настоящия конкурс.

2. Не намирам за основателна единствената критична бележка в рецензията на проф. Радкова, в която уважавана рецензентка се позовава на посочени страници. Тя е определила като неприемливо *„обяснението, че Държавният архивен фонд и архиви се създават през 1951 г. едва ли не поради нуждите на нарасналата при тоталитаризма бюрокрация (с. 57-58)“*(с. 2 в рецензията). Внимателно прочетох посочените в рецензията страници. На посочените страници не коментирам причините за създаване на държавните архиви².

3. Лишена от конкретност е следната бележка: *„В първите глави на изследването процесите се констатираат и описват, но не се обясняват достатъчно пълно и многостранно. Набляга се на влиянието и грешките на наложения чужд модел и практика през 50-70-те год. на XX в., което на места крие опасност от политизиране.“* Не е ясно също какво има предвид уважаемата рецензентка, пишейки за „грешките на наложения чужд модел“ – и за кой модел става въпрос - за държавно-политическия ли?

III. За „Режими на паметта...“

1. Не приемам пейоративния привкус на бележката на проф. Радкова, че засегнатите в книгата проблеми „не са нито нови, нито непроучени“. И в случая няма оценка за значението и приложимостта на разглежданата проблематика в областта на настоящия конкурс.

Съгласна съм, че впечатлението за „нито нови, нито непроучени проблеми“ има основания в многобройните публикации, оставили дияр в разглежданата проблематика. От гледна точка на качеството „проученост“ обаче в специфична група следва да бъдат разглеждани многобройните експертни анализи, които в случая са и основни източници по темата. Наред с това обект на комплексен анализ са нормативни документи и първостепенни архиви, отразяващи възгледите и конкретните решения при комплектуването и експертизата в държавните архиви и БИА-НБКМ.

Изворовата база на изследването доказва, че монографията не е случайно хрумване, както и че представлява *аналитичен труд, отнасящ се до формирането на националния архивен ресурс.*

Тъй като монографията беше завършена наскоро, самата аз нямам достатъчно яснота доколко убедително съм се справила с всички предварително поставени изследователски цели и задачи. Но моля уважаемата рецензентка да вземе под

² Това е съвсем ясно от текста на с. 58: *„Учредяването на държавната архивна служба и нейните функции по отношение на създаването в държавните архивни учреждения документи е една дълго отлагана необходимост, която става факт именно в условията на изграждащата се тоталитарна система от съветски тип, с присъщата ѝ свръхцентрализация и бюрократичност. Що се отнася до документите от личен произход и до тези, принадлежащи на недържавната сфера, въведената през 1951 г. нормативна уредба навлиза в област десетилетия регулирана от културното законодателство и изградената върху него система от институции и практика. – Българско документално наследство.“*

внимание, че монографията е първи опит за систематизиране и *анализиране* на важни аспекти на засегнатите проблеми, както и да оцени тяхната значимост в областта на настоящия конкурс.

Не мога да се съглася и с пейоративния дух на бележката, че *„авторката изказва свои виждания, които вероятно ще се дискутират“* (с. 2). Но стратегията и конкретната организация на експертизата е най-дискутираната област, спадаща към тематиката на настоящия конкурс. Дискусии се водят навсякъде; те имат обществена значимост.

III. Пейоративно в смисъла на конкурсното състезание звучи общото заключение на уважаемата рецензентка за *„по-силното присъствие на историка, вместо на архивиста“* в научно-изследователската ми дейност (с. 4).

Не мога да се съглася, че в областта на научния конкурс в професионално направление 2.2. „История и археология“ има критерий за разделяне, още по-малко мяра за съотношение между „историк и архивист“.

1. Не мисля, че наличието на две научни специалности е порок на моята кандидатура. Напротив, тя е условие за по-широк хоризонт при творческото развитие на преподаването и изследването по архивистика и документалистика.

2. Историкът по съвременна българска история не би могъл да формулира, а още по-малко – да анализира проблемите от научната област на конкурса, поставени в трите ми книги.

3. Пример за успешното съчетание на историческа и архивистична компетентност е сборникът *„Еврейският въпрос...“*, който има всички необходими качества, за да бъде използван при обучението на архивисти. Но уважаемата рецензентка, признавайки оригиналния замисъл на публикацията, за което ѝ благодаря, все пак го е оценила повече като исторически труд, а не в според полагащото му се място в научната област на настоящия конкурс и проблематиката на конкурсното състезание. Няма оценка доколко трудът принадлежи и по какъв начин качествата му се отнасят към научното поле на настоящия конкурс.

Не искам липсата на съгласие с общия дух и конкретните бележки в рецензията на член кор. дин проф. Румяна Радкова да се приемат и като липса на критично отношение. Отговорът ми е дълбоко обмислен, което ще бъде от изключителна полза за бъдещата ми работа.

II. Отговор на рецензията на проф. дин Стефка Петкова

Не приемам рецензията на проф. дин Стефка Петкова! В нея липсва оценяване според предварителните условия на конкурса и конкурсното състезание.

1. Ще оставя без коментар преките и косвени обиди, неуважителния и провокативен тон³.

2. Не мога да оставя без коментар вмененото ми отрицателно, до „очерняне“, отношение към българските държавни архиви и българската архивистика, защото дълбоко ценя постиженията на архивното дело в България, сътрудничеството на държавните архиви и подкрепата им за специалност „Архивистика и документалистика“.

Отношението ми към изградената след 1951 г. система на държавни архиви и към българската архивна колегия е изразено ясно и категорично в текста на гърба на книжното тяло на „Българско документално наследство...“. Там съм записала: „Към процесите на изграждане на *модерна архивна система в България* бяха съпричастни държавни и партийни институции, различни професионални групи, *няколко генерации отлични професионалисти...*“⁴.

За „Българско документално наследство“

3. Не е вярно, че „Българско документално наследство...“ представлява „няколко статии, разширени и доразвити като монография“ по въпроса за централизацията на архивното дело (с.5). Проф. Петкова не е взела под внимание тематичното съдържание на монографията и по този начин не е дала отговор на важни въпроси, които условията на конкурса и конкурсното състезание поставят към този труд.

4. Бележките на проф. Петкова за „Българско документално наследство...“ не са съобразени с посочените в книгата изследователски намерения, тематично съдържание и конкретно разработване.

³ Някои от тях: за следван от мен стил „политически памфлет“, за подценяване от моя страна „интелигентността на евентуалните си читатели“ и др., за „следване от моя страна на някаква криво разбрана политическа коректност“ (с. 7).

⁴ Не съм, както се твърди в рецензията, изразявала иронично отношение към „*т. нар.* организирано архивно дело и *т. нар.* централизация“, и никъде не поставям „подигравателни кавички“, когато пиша за изграждането на националния архивен модел (с. 6). Не пиша за архивите „високомерно, в преизказно наклонение“, не ги определям „като нещо фантасмагорично, надскачащо боя на бедната ни държавица“ (с. 10). Уважаваната рецензентка напълно е игноририла , приписвайки ми мисли и заключения, които не са мои. Ще посоча още един пример: *тя (Кочанкова) постоянно се старее да представи в бяло случвалото се до средата на 40-те (и отгласите впоследствие от него, оценявани като положителна традиция), и от друга страна, възможно най-много да омаловажи, да подцени (даже на места да очерни) дейността на държавните ни архиви, представяйки ги като творение на тоталитаризма и като епигон на съветското (с. 7).* Всичко това не е мое! Периодът до средата на 40-те г. присъства само в уводната глава и няма как *постоянно* да коментирам „бялото“ в него. Не ми е присъщо и „бяло-черното“ мислене, нито имам подобно отношение към държавните архиви!

Ще посоча конкретни аргументи:

- Написаното във връзка с „Българско документално наследство...“ включва разсъждения по ортодоксални теми, които не засягам не само в тази книга, но и в другите си книги, студии и статии (например за постиженията на френската буржоазия да създаде публични архиви, за централизацията на архивното дело като феномен на новата и съвременна история и др.)⁵.

- Налице са коментари, откъснати от контекста на разглежданите проблеми и от историческото време, като е създадена е изкривена картина⁶.

- Изведени от логиката на контекста са някои мои размисли, напр. посочените от проф. Петкова на с. 112, за да пледира уважаемата рецензентка „недостатъчна осведоменост и нестабилност на съжденията по методически въпроси“ (с. 10).

- В словесната амалгама се намесват лични чувства⁷.

Ще прибавя и едно дребно, но провокиращо чувство ми за справедливост несъответствие: „*Съпротивата на библиотечни и музейни дейци срещу Указ 515 е абсолютно доказан факт, а не приемливо твърдение на Ст. Петкова, както го определя в текста си Кочанкова*“. В кой текст и на коя страница намерихте подобно твърдение, г-жо професор?

Готова съм да дискутирам всеки конкретен, основаващ се върху текстове и заключения в книгата ми проблем !

II. За Режи ми на паметта...

В основната си част бележките за тази книга не съответстват на посочените в тях изследователски намерения, проблемно съдържание и резултати. ***Практически съдържанието на този труд не е подложено на оценка.***

⁵ Включва се „нетърпението на българското общество в края на 40-те г. да проведе централизация на архивното дело“, намесват се и Варшавският пакт и СИВ, които са се чудили как ли ще се работи с такава съюзническа държава и т.н.(с. 5, 6)

⁶ Друг пример за извадени от изследователския контекст съждения и смесването им с учебнически факти, които никой не отрича, е следният текст: *Не приемам исторически неверните обяснения за причините за възникването на държавните архиви в България. Вместо авторката на предложените текстове да признае в прав текст неоспоримата истина, че поради стечение на ред обстоятелства едва в периода на социализма (тук бих сложила така наречения) бяха създадени българските държавни архиви като една нова, макар и отдавна необходима на страната ни институция, тя сочи като първопричина за създаването ѝ това, че институционалното развитие в България, поради прилагането на тоталитарния съветски модел, има като резултат увеличаване на бюрокрацията...”*(с. 6).

⁷ Вместо да се оценят положително усилията на българските архиви за модернизация (сближаването с европейския опит за общи информационни системи и за използване в архивите на съвременни информационни технологии) за тях се говори високомерно, в преизказно наклонение, определят се като нещо фантазмагорично, надскачащо боя на бедната ни държавица. Би трябвало да се чувствам и лично засегната от това, тъй като съм един от теоретичните ни в тази област и движеща фигура в практическите начинания на българските архиви по отношение на модернизацията.(с.10).

Един от примерите е следният текст: „*Липсва, впрочем, в представените за конкурса съчинения съпоставителен подход. В монографията под печат има доста страници с разказ за теориите на Х. Дженкинсън, Х. Бумс..., Самюелс и др. ..., но този разказ е самоцелен и показва, евуентуално, начетеността на авторката. Ако тя има претенции към теорията и действията на българските архивисти би трябвало да обясни какво е погрешното в теориите на българските автори (сравнени с теориите на Дженкинсън и останалите)*” (с. 8).

Монографията не си поставя за задача да направи сравнително проучване. Също така въвеждането на рутинни в областта на оценителните теории и практики виждания не е самоцелно. По този начин съм илюстрирала: 1. Универсалния характер на редица проблеми пред съвременните архиви, независимо от политическите режими и националните особености; 2. Дискусионния характер на проблематиката, по която няма консенсус. Тук конкретните национални особености имат голямо значение. Но никъде не коментирам „*погрешното в теориите на българските автори*“ – нито съм си поставила подобна изследователска задача, нито мисля – и като изследовател, а и като човек в категории „вярно-грешно“.

По-надолу, отново заобикаляйки направените от автора уговорки, уважаемата рецензентка препоръчва написването на още една нова книга (наред с теоретично-сравнителния труд по-горе)⁸.

Не приемам написаното от проф. дин Стефка Петкова!

Отговор на рецензията на доц. Румен Донков

В написаното от доц. Р. Донков няма оценяване съобразно предварителните условия на конкурса и конкурсното състезание.

1. Ще оставя без коментар неуважителния и арогантен тон на доц. Донков.
2. Приемам оценката, че „Българско документално наследство...“ е комплексна история на архивните институции, но уважаемият рецензент е дал обща положителна оценка за аспирациите ми към по-висока академична длъжност и е спрял до тук. (с. 3).
3. Не е оценявана съобразно условията на конкурса и конкурсното състезание представената от мен монография под печат. Моля уважаемият рецензент

⁸ „*Монографията би трябвало да се доработи и поради обстоятелството, че има обещаващо заглавие, а засяга само общоадминистративната и лична документация и тотално липсват политиките и резултатите от експертизата и комплектуването на документите, съхранявани в ДВИА, в Научния архив на БАН и неговите филиали, в бившите партийни архиви, в бившия ЦДТА, в бившия Държавен фотоархив, в Националната филмотека, в архивите на БНТ, БНР и Института за паметниците на културата*”.

да вземе под внимание доколко разработените в тази монография проблеми се отнасят към научната област на конкурса, а после и как са защитени.

4. Една от основните критични бележки на доц. Донков се отнася до озаглавяването на моите книги и статии. На това не мога да отговоря.

5. Не съм съгласна с посочените от доц. Донков критерии за оценяване на документалния сборник „Еврейският въпрос...“: Според него сборникът е напълно безсмислен, защото доц. Донков не е адепт на археографията, както и поради „цялата ни изследователска дейност, в която програмиран подход няма. Всеки работи по произволно подбрана тема“ (с.4).

Според доц. Донков „публикацията на Кочанкова няма изискванията за дипломатически тип издание, документите не са представени фототипно, малкото работещи в проблематиката предпочитат непосредствен достъп. Темата има политически привкус и не се експлоатира дори за учебни цели“.

Бележката е арогантна – публикацията няма за цел да бъде дипломатически тип издание. В уводните думи подробно съм аргументирала нейните характеристики.

Не приемам оценката, че тематиката на сборника има „политически привкус“. За разлика от други издания, осъществени около документирането на определена теза или проблем, публикуваните в сборника документи произхождат от дейността на една институция. Този подход не отдава предпочитание на определени събития или предварителни тези.

Обобщен отговор на становищата на проф. д-р Веселин Янчев, проф. д-р Стефан Дойнов, доц. д-р Тодор Попнеделев, проф. д-р Юри Тодоров (подредени са по азбучен ред).

1. За „Българско документално наследство...“

Благодаря за високата оценка на моите качества изследовател, дадена от авторите на четирите становища! Същевременно считам, че в тях липсва ясна оценка на представената от мен научна продукция според изискванията на конкурсното състезание.

Единствено доц. Попнеделев, в заключителната си оценка е дал предпочитание на моята кандидатура „с оглед нуждите на Исторически факултет на СУ и преподаванията в специалност „Архивистика и документалистика“ и нейното развитие.

1. Уважаемите автори на становища не са взели под внимание цялостното тематично съдържание на „Българско документално наследство...“. Няма оценка доколко засегнатата тема е значима за научното поле на настоящия конкурс.

2. В представеното от **проф. В. Янчев** становище тематичното съдържание на монографията до голяма степен е игнорирано. Неточно е твърдението, че монографията представлява „обобщение на предишни публикации на авторката, като са посочени публикациите № 6, 7, 9, 11, 16, 17. Последните две (№ 16 и 17) са излезли след „Българско документално наследство...“. Без № 16 и 17, посочените статии хронологически не надхвърлят периода на 50-те г. Донякъде те се покриват със съдържанието на уводната глава на „Българско документално наследство...“ и

евентуално един параграф от първата, от общо пет глави. А хронологически „Българско документално наследство...“ достига до съвремието! (с. 1).

Не съм съгласна, че „монографията прави опит да извади на светло проблемите от „кухнята“ на българското архивно дело“ (с. 2). Включването в научен оборот на административна документация, произхождаща от различни институции, отговорни за издирването и съхранението на българското документално наследство има важно познавателно значение за пътищата, по които се изгражда националната архивна система – като институционална структура, законодателни и важни нормативни регламенти, конкретни методически решения, обществени взаимодействия и отговорности на архивната професия, развитие на архивните институции и техните функции през различните периоди от развитието на българската държавност и др. Тя изследва проблемите в дълбочина, в процеса на тяхното развитие и отчитането на редица фактори, оказали влияние върху него.

Написаното от *проф. Ю. Тодоров* за тематичното съдържание на „Българско документално наследство...“ е непълно и едностранчиво.

Ето защо не приемам общата бележка на проф. Ю. Тодоров „за известност на проблематиката и многостранното ѝ третиране в научната литература преди това (напр. Д. Минцев, М. Кузманова)“. Трудовете на Минцев и Кузманова се отнасят само до някои страни на разработените в „Българско документално наследство...“ проблеми.

Не приемам и пределно общата бележка, че „редица проблеми в представения труд подлежат на подробна дискусия“ (с. 3). Същевременно качеството „дискусионност“ не е „черна точка“, в какъвто смисъл явно е посочено тук. Беше нужно уважаваният автор на становище да посочи, поне накратко, с какво точно не е съгласен (с. 3).

За „Режими на паметта...“

Не приемам бележката на проф. Тодоров, че „Режими на паметта...“ разглежда „основен архивистичен проблем, представян достатъчно подробно в редица публикации преди това“ (с. 3). Погрешни са основанията на тази бележка. В случая проф. Тодоров не прави разлика между „научни изследвания“ и „експертни анализи“, по темата на монографията, а и не може да се посочи поне един автор, разработил проблемите в хронологическия обхват на „Режими на паметта...“.

Не е точно и определението „основен архивистичен проблем“, защото в монографията се изследва комплекс от проблеми, свързани с оценителните практики.

Ако проф. Тодоров беше направил разлика между „научни изследвания“ и „експертни анализи“, вероятно нямаше да твърди, че „трудът има компилативен характер“. Всъщност *трудът не е компилация, а аналитичен обзор* на научни публикации, лекционни курсове, пълен набор от експертни становища и анализи, публикувани в официалните издания на архивите, нормативни документи, за пръв път въведени в научен оборот първостепенни архиви. (с. 4).

И отново, на с. 4 в становището на проф. Тодоров, има едно фино напомняне за необходимост от корекции преди отпечатва не, вместо оценяване на съдържание и полезност, но срещу какво съдържателно проф. Тодоров възразява, за мен не става ясно.

За документалният сборник „Еврейският въпрос...“

Във всички рецензии и становища, с изключение на становището на доц. Т. Попнеделев липсва оценяване на сборника „Еврейският въпрос...“ е оценен положително, но моля уважаемите колеги да вземат под внимание, че тази публикация участва в конкурсното състезание като отнасяща се към по-тесната научна област на конкурса, отразена в скобите, както и мнението ми, че тя отговаря на професионалните стандарти за публикуване на документи, както и че предлага едно оригинално решение в тази област.

Напр. проф. Янчев изтъква, че сборникът е „ценно помагало за учените и студентите..., интересуващи се от еврейския въпрос“. Аз бих изтъкнала, че сборникът е помагало за студентите по профилираните дисциплини в специалност „Архивистика и документалистика“.

Уважаеми членове на научното жури,

Специалност „Архивистика и документалистика“ в Историческия факултет на Софийския университет следва определена мисия и цели, определени от програмната акредитация на специалността, и намерили израз в профила на специалистите, които тя подготвя.

Моля членовете на научното жури да вземат под внимание тези факти при оценяване на моята научна продукция, най-важна част от която са трите книги, представляващи изследвания по основни проблеми от научната област и преподаването в специалност „Архивистика и документалистика“. Разработените в тези книги проблеми са важни за по-нататъшното развитие и обогатяване на учебното съдържание, както и на научно-изследователската работа в специалност „Архивистика и документалистика“.

Моля в оценяването на моята изследователска продукция и на моята кандидатура членовете на уважаемото жури да вземат и под внимание и моето съвместно и последователно участие при реализиране на системата от мерки, които Софийският университет прилага не само, за да защити критериите за акредитация, но и да поддържа високо професионално ниво на всички осъществявани от неговия академичен състав дейности.

С уважение:

(доц. А. Кочанкова)

7 януари 2016 г.